

प्रधानमंत्री अनुसूचित जाती अभ्युदय योजना (PM-AJAY) योजनेअंतर्गत प्रधानमंत्री आदर्श ग्राम योजना (PM-AGY) या केंद्र पुरस्कृत योजनेची SNA-SPARSH या निधी प्रवाह कार्यपद्धतीतून अंमलबजावणी करण्याकरिता केंद्र शासनाने Mother Sanction म्हणून मंजूर केलेल्या निधीच्या वितरणाबाबत...

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : प्रगायो-२०२५/ प्र.क्र.५८४/अजाक

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक :- २४ नोव्हेंबर, २०२५

वाचा:-

- १) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्रमांक अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.१०८/अर्थ-३, दि. ०७.०१.२०२५,
- २) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्रमांक अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०७.०४.२०२५,
- ३) सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१६०१५/१९/२०१८-CC, दि.२९.०८.२०२५.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी SNA-SPARSH (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) लागू करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतला आहे.

आता केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालयाने सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी प्रधानमंत्री अनुसूचित जाती अभ्युदय योजना (PM-AJAY) योजने अंतर्गत प्रधानमंत्री आदर्श ग्राम योजनेसाठी (PM-AGY) केंद्रीय सहाय्य म्हणून रुपये २१,५४,२८,०००/- (अक्षरी रूपये एकवीस कोटी चौपन्न लाख अठ्ठावीस हजार मात्र) इतक्या रकमेची मातृ मंजूरी (Mother Sanction) दिली असल्याचे वाचा क्र.३ च्या पत्रान्वये कळविले आहे. सदरचा निधी अर्थसंकल्प अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीद्वारे (BEAMS) नियंत्रक अधिकारी आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी प्रधानमंत्री अनुसूचित जाती अभ्युदय योजना (PM-AJAY) योजनेअंतर्गत प्रधानमंत्री आदर्श ग्राम योजना (PM-AGY) या १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या अंमलबजावणीकरिता केंद्रीय सहाय्य म्हणून केंद्र शासनाने मंजूर केलेली मातृ मंजूरी (Mother Sanctions) रुपये २१,५४,२८,०००/- (अक्षरी रूपये एकवीस कोटी चौपन्न लाख अठ्ठावीस हजार मात्र) इतका निधी खर्च करण्यासाठी शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. सदरील निधी खर्च करण्यास आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांना नियंत्रक अधिकारी तसेच, आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency-SNA) म्हणून आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांना अर्थसंकल्पित अंदाज वितरण व संनियंत्रण प्रणालीद्वारे निधी वितरीत करण्यास याद्वारे मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त रुपये २१,५४,२८,०००/- (अक्षरी रूपये एकवीस कोटी चौपन्न लाख अठ्ठावीस हजार मात्र) निधीचा खर्च खालील लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकून सन २०२५-२६ या वर्षात अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या निधीतून भागविण्यात यावा:

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग मागणी मागणी क्रमांक एन-३

मुख्य लेखाशीर्ष २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण

०१, अनुसूचित जातींचे कल्याण

७८९ अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना

(०८) प्रधान मंत्री आदर्श ग्राम योजना

(०८) (०१) प्रधान मंत्री आदर्श ग्राम योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना) (कार्यक्रम)

(२२२५ F ४५२)

३३, अर्थसहाय्य

३. आहरण व संवितरण अधिकारी आणि नियंत्रण अधिकारी यांनी ताबडतोब उक्त निधी SNA-SPARSH प्रणालीवर कार्यान्वित करून घ्यावा. वित्त विभाग शासन निर्णय दिनांक १२.०१.२०२३ नुसार सदरचे अनुदान हे 'बिनशर्त' आहे. कोषागारात सादर होणारी देयके महाराष्ट्र कोषागार नियम ४४-अ मधील नमुन्यातील देयकान्वये संवितरित करण्याचे अधिकार देण्यात येत आहेत.

४. वरील निधीचा विनियोग करताना केंद्र सरकारचे वित्त मंत्रालय, सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय तसेच राज्य शासनाच्या वित्त विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना व प्रचलित निकष, वित्तीय अधिकारांचे प्रत्यायोजन व वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे व अटी शर्तीचे अनुपालन करण्याची दक्षता आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांनी घ्यावी.

५. उपरोक्त मंजूर करण्यात आलेले अनुदान ज्या बाबीसाठी खर्च करण्यास मंजूरी देण्यात आलेली आहे, त्याच बाबीसाठी वितरीत निधीच्या मर्यादेत खर्च करावे व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र व राज्य शासनास सादर करण्याची दक्षता आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांनी घ्यावी.

६. सदर शासन निर्णय वाचा क्र. १ व २ येथील परिपत्रकान्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५११२४१६१३०५०८२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विजयकुमार भा. सावंत)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई-३२
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. मा.मंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. मा. राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. मा. प्रधान सचिव, (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
६. आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे
७. वित्त विभाग (व्यय-१४/अर्थ-७/ कोशा प्रशा-४ व ५)
८. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १ / २ मुंबई / नागपूर
९. अवर सचिव (अर्थसंकल्प) तथा आहरण व संवितरण अधिकारी, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य, मंत्रालय, मुंबई
१०. सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य, मंत्रालय, मुंबई
११. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१२. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
१३. निवडनस्ती (अजाक)